

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Rimasor 25. sz. a. — Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R.-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyilttér- és felszólamlások.

Hirdetési díj:

Egy négy hasábos petitsor térfogata . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után . . . 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönböztetve minden hazai postahivatal. Az előfizetéseket legcélszerűbben postautalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal veszi fel.

A szocializmus és az anarchizmus.

A kor haladását nyomról-nyomra azon eszmék jelölik, melyek a régi világnézetnek, — mely már többé sem a kedély vágyait, sem a gondolkodás magas röptét kielégíteni és követni nem képes, sem pedig a gyakorlati élet követelményeinek meg nem felelhet, — megváltoztatására pattantak elő s a melyeknek meghonosítása a gyakorlat mezében nem egyes kiváltságosoknak biztosít csupán előnyt, de az összes emberiséget egy testté egyesítvén, a világfejlődés haladását nagy mérvben segítik elő.

Ilyennek tartjuk mi a minden salaktól, hiu önérdéktől ment szocializmust, melynek célja más nem lehet, mint a mit fentebb említettünk.

Azonban a világtörténelem tanubizonyossága szerint mindennek, mégha a legtisztább szándék s a legnemesebb cél elérése végett jött is valami létre: megvannak kinövésai, melyeket gyakran a korlátolt felfogás, sokszor az önzés, legtöbbször pedig az teremt meg, hogy egyesek a cél szentségének álarca alatt képesek a kevésbé művelt, így a körülményekkel számot vetni nem tudó s a valót a látszattól megkülönböztetni nem képes tömeget maguk köré csoportosítani s azokat a létező dolgok felforgatására reábirni a nélkül, hogy az ilyen törekvések következményeit vele megismertetnék, vagy magok is tisztában volnának azzal, hogy ha céljukat elérik is, mit fognak nyujthatni a most meglévőnek helyébe?

A szocializmus egyik ily ferde kinövése az anarchizmus.

Nem új találmány, mert hiszen csaknem egyidejű az emberiség történetével. — Nem volt állama

az ó-világnak, melyben csirait fel ne találnók, mert hiszen mindig és mindenütt vannak elégtelenek s önzők, s azóta folyton mint véres fonal húzódik át az emberiség történetén, de oly sokféle változatban, oly szívós kitartással s oly elkéseredett harezot sehol és soha nem vívott a műveltség és normalis fejlődés ellen, mint — századunk gyalázatjára — napjainkban. Táplálta és táplálja a munka- és munkaszeretet hiánya, lángalobbantja az önzés s kifejlődni engedi az, hogy a munkás-osztály érdekeit szem előtt tartó, jogait védő s a körülményeket figyelemre méltató törvényünk nincs, s a munkás és munkaadó közötti viszonyt a két szerződő fél által kötött szerződés szabályozza egyedül. Ez pedig mint tudjuk gyakran az egyik vagy másik önkényétől függ, mert a munkaadónak érdekében áll minél olcsóbban végeztetni a munkát, munkásnak pedig minél többet kapni munkájaért. S minthogy e két érdek a mily ritkán nyerhet egyöntetű megoldást, ép oly gyakran szolgál okul békétlenségre, panaszra s gyakran egyébre is.

Hogy az ily viszonyok nagyon termékeny talajul szolgálnak az anarchizmusnak, az könnyen elképzelhető, mert a munkás a munkaadóban nem családja fentartóját s így jóltevőjét, hanem urát látja csak, kinek más célja nincs — mert hiszen érdeke így követeli — mint az, hogy az ő fáradozásainak gyümölcsét élvezze.

Az ekként hangolt s ily eszméket tápláló munkásokat könnyű egyik-másik s a zavarosban halászni szerető egyénnek vétekre, sőt bűnre esábitani, s így az illető hatóságokat másnemű teendőktől elvonni.

Azonban erre ok nem volna, mihelyest a hely s körülmények, főleg pedig a munkás-osztály tisztességes megélhetésének feltételeit felölelő s a mun-

ka-képességet szabályozó törvényeink volnának; mi egyrészt a munkaadó önkényének gátat vetne, más részről pedig a munkást is biztosítaná a felől, hogy ha valamely helyen 1 frt kell egy napra, hogy megélhessen: ne legyen kénytelen 50 kr-ért reggeltől estig dolgozni, mely az éhen-halásra lehet sok, de a megélhetésre — különösen ha gyermekei is vannak — nagyon kevés.

A legközelebb megalkotott új ipar-törvényben meg van téve az első lépés e cél felé, s hisszük, hogy nem áll meg a törvényhozás fél uton, de gondoskodni fog oly törvényről is, mely a munkásosztály jogait körvonalozza s kötelességeit körülírja, vagy legalább a munkaadó részvénytársulatokat, községek és városok előjáróit, hason szellemű szabályrendeletek megalkotására utasítandja. S ez nálunk — hisszük teljesen megszüntetendi az anarchicus irányú törekvéseket annyival is inkább, mert a magyar elem józan felfogása s őszintesége folytán — amint a tapasztalat bizonyítja — ezekkel egyáltalában sohasem rokonszenvezett.

A vidéki felolvasások.*)

A predikációk és a felolvasások évadja még most is tart, Ugy a fővárosi, mint a vidéki közönségnek bőven kijut a része mind a kettőből, de különösen az utóbbiból az utóbbiak mióta a fővárosban az „Irók és művészek társasága”-nak kezdeményezésére egész kis társulat alakult, melynek célja a vidék felolvasókat szállítani a fővárosból.

A felolvasások kétségkívül igen fontos szerepet játszanak a közművelődés terjesztésében, miután oly embereket is meghódítanak a civilizációnak, a kikhez a nyomtatott betű nehezebben férközhetik.

*) Ez érdekes cikket különös figyelmébe ajánljuk olvasóinknak, egy kiváló fővárosi írótól vettük, ki a vidéki felolvasások rendezésében nagy tevékenységet fejt ki. Szerk.

TÁRCZA.

Bujdosó dala.

Virágos zöld ruhát öltött a határ;
Tavaszi dalt esiesereg a kis madár;
Tarka lepkek, kis pillangók röpkednek;
Mégis tele, nagy tele van szívemnek.

Forró nyárban sűt le a nap melegen;
Forró nyárban kezdődött az én telem.
Kis reményem, a hervadt ősz szétépte,
Őrök boru nehezedett rám telbe.

Nem esalfa lány hozta reám a telet,
Ezt a nagy but nem okozták szép szemek.
Azért sírok, mert mi legfőbb földi kincs
Nekem hazám, nyugodt hazám sehol sincs.

Szabó József.

Az isten hóna alatt.

Írta: Mikszáth Kálmán.

Az ujságokban olvastam tavaly, hogy van a felvidéken egy boldog falu, a hol senki sem fizet adót: a hol a község vagyona és jövedelme untag fedezzi nemesak az öngazgatás költségeit, hanem öreg bíró uram, amikor az adófizetés ideje megjön, belenyúl a helység ládájába és kifizeti a falu minden lakosáért az államadót a felesleges közpénzből.

Ezt a községet úgy hívnák hogy „Tölese.” En azonban soha sem hittem benne. Mese lesz ez egészen. A Szapáry pénzügyminiszter mulattatására gondolta ki valami élénk képzelődésű mamelek.

Hanem a mint nyáron felrándultam a Kárpátok közé, a „Czerova” rengetegen túl a kies völgyben egy keskeny út fut végig, mintha egy hosszú kiterített vászon lenne.

— Hova vezet ez a kedves út? kérdém a kocsisból.

— Az isten hóna alá — mondá a kocsis.

— Nem úgy szokták azt mondani: az isten háta mögé.

— De uram tudom én mit beszélnek. Az ott a legboldogabb falu a világon, Tölesének hívják, ott még a szegény ember is gróf.

— Teringette hát ez az a híres Tölese? Tudja mit kocsis, vigyen el engem oda . . . Mit fizetek a kitérésért?

— Semmit uram. Tölesén fizetnek meg engem ezért. Minden vendég után egy váltó forint jár a község kasszájából.

— Hát akkor meg vannak azok bolondulva.

— Okos emberek azok. Mert ő nekik meg három forintjával fizet meg a grófi uradalom minden egyes vendéget. A töleseiek fősvény emberek, azért szeretik a vendéget.

Alig egy félóránnyira fekszik az országutttól a híres község egy gyönyörű tisztáson, szép fehérre meszelt eserepfedélű házacskák ragy kerteikkel. A torony a legeslegkülönb, annak esillogó bádóg a fedele s óra mutogatja négy-széről a nap járását.

— Itt terem az arany — mutatja kocsisom a messze elterülő káposztás földeket, melyeken épen akkor borultak össze fejké a palánták aczélszín levelei.

— Hogy-hogy?

— Innentől kezdve egész Lengyelországig nem terem meg a káposzta, csak ezen a kis darabka földön. S ezek a bolond tótok élnek-halnak érte, olyan áron veszik itt a tövén a töleseiektől, a minőt kívánnak. Egy holdon kétszáz forint ára káposzta terem. Hát nem az isten hóna alatt van ez?

A bíróhoz szálltunk, ki nagy örömmel fogadott s mindjárt bejegyezte nevemet egy könyvbe.

Hatalmas alak volt, nagy bajszszal, torzonborz szemöldökkel, minden szavát megropogtatta, kurtán beszélt és nem tűrt semmi ellenvéleményt. Serványecz Mihálynak hívták.

Hallom nagyon gazdag a község? mondám beszélgetés közben.

— No isz — felelte ő — van a mink van! Kár hogy a megboldogult elődöm alatt sokat adtunk a királynak s az most mintha nem emlékeznék rá, se interest nem fizet se a tőkét nem törleszti. Mit mondjon aztán az ember a többi adósainkról!

— De azért csak maradt még bíró uram!

— Hát iszen maradt maradt. Annyira már vagyunk, hogy egyikünknek sem kell adót fizetni, hanem annyira még nem vagyunk, hogy egyikünknek se kelljen dolgozni. Ambátor a szolgák és szolgálók mind a szomszéd falvakból valók.

Aztán mi gazdagította meg annyira ezt a falut?

— Mi? Hát ez ni . . .

Es felemelte a mogyorófa pálcáját . . .

— Ebből hull az arany . . . Mert a nép soha sem perlekedik, minden dolgát itthon igazítjuk el a saját törvényünk szerint. — Nekünk semmi közünk, hogy milyen törvényeket csinál az ország és a vármegye, azok sokba kerülnek és ugyan jók, a mi törvényeinket én csinálom és alkalmazom ingyen. Soha innen nem vitt el a fiskális egy garast sem. De most engedje meg uram, hogy egy kicsit magára hagyjam, a falu határára kell mennem. Ma van a koldusválasztás.

— Mi? Koldusválasztás?

— Igen uram. Az eddigi koldosunk felgazdagodott, megszedte magát a kópé . . . és most nem akar többé koldulni. Az pedig nagy baj. Mert ha saját koldosunk nincs, kénytelenek vagyunk beereszteni a szomszéd falvak koldusait. Ennek pedig nem szabad megtörténni. Isten áldja meg az urat addig is.

— Nem addig van az bíró uram, hanem én is kegyelmeddel megyek.

Ugy volt a hogy a bíró mondta. Funta István uram az eddigi koldus megjelent a tanács előtt ujdonatuj kék dalmányban, esikorgó rámas kordorvány eszímákban, hosszú deres haját hátul mágna parasztok módjára felszedve hét-foggantny fésűvel s így szólt:

— Tisztelt tanácsnok uraim! Köszönöm az eddig belém vetett bizalmat, de már meguntam a keresetet, nincs is rá szükségem hála istennek, de meg fáradt öreg is vagyok én már koldusnak: csinálja valami erősebb, fiatalabb ember, én lemondok.

A tanácsnokok kezetszorítottak Funta bátyóval miközben felkelt az öreg bíró uram s kinyitván a tanácsház ablakát, kikiáltott az egybegyűlt népekre:

— Ki akar koldus lenni közületek? Jelentse magát, jöjjön be.

Ezzel Sorvanyecz Mihály rágyújtott a makrára és várt egy darabig, hogy majd csak jön valaki, de bizony nem nyílt az ajtó.

— Hát már most mit csináljunk? kérdé a mezőbíró aggodalommal.

— Ezzel nekiesték a tanácsbeliek kapacitálva az öreg Funtát, hogy vállalja el még legalább egy évre a közjó érdekében.

— Funta bátyó azonban erősen szabódott, hogy vannak immár ő nála szegényebb és érdemesebb emberek is erre az állásra: isten látja lelkét, hogy ő nem akar meggazdagodni.

— Ami becsület az becsület — szólt most szigorú hangon a bíró — koldusnak lenni kell pontum. Más ember nem akad, tehát kelmed lesz az, pontum. Megengedtetik azonban kelmednek, hogy ha tetszik, pénzén helyettes koldust fogadjon, pontum.

Ki lévén mondva a visszavonhatlan sententia, ebbe aztán bele kellett nyugodnia Funta uramnak is.

Bele is nyugodott s a nép nagy örömmujongásai közt ballagott hazafelé az ujonnan épült kőházába.

S ebből aztán én is megértettem, hogy ez a falu csak ugyan az isten hóna alatt van.

S a vidéken, hol a jó könyvekhez könyvtárak hiánya miatt bajosan lehet hozzájutni, kétszeresen nagy fontossággal bírnak a felolvasások.

E mellett, hogyha a fővárosból tekintélyes írók rándulnak a vidékre felolvasások tartása végett, a személyes érintkezés az írók és a közönség között csak szorosabbá teszi a viszonyt s az épügy előnyére válik az irodalomnak, mert jobban terjed, mint a közönségnek, mert inkább művelődik.

Csak hogy nagyon meg kell válogatni azokat az „ismert tekintélyes fővárosi író” urakat a felolvasásokra való meghívásoknál, mert egy-két nem jól sikerült felolvasás a közönséget teljesen elidegenítheti az irodalomtól és tudománytól.

Mert lehet valaki igen jó író vagy igen alapos tudós s ezek mellett mégis teljesen alkalmatlan arra, hogy felolvasása által a laikus közönségben feltámassza az érdeklődést a tudomány és az irodalom iránt.

Nagy óvatosságot és mérsékletet kell tehát tanúsítani a vidéki városok vezérferfiainak a fővárosi felolvasók meghívásában s nézetem szerint ugyanazt az eredményt kevesebb költséggel el lehet érni, ha a vidéki városok szellemi harezosi magok vállalkoznak felolvasások tartására s a fővárosi írói köreit csak néha-néha változatosság kedvéért veszik igénybe.

Nincs város, melyben ne volna a szellemi harezosoknak oly kis körük, mely össze állva, tömörülve, egyetértve ne vivhatná ki e téren a legszebb eredményt.

Legelső sorban ott vannak a vidéki lapok szerkesztői és munkatársai, aztán a tanárok s egy-egy szakmába az orvosok, ügyvédek, papok stb., ha ezek egyesülnének ismeretterjesztő felolvasások tartására — a mint némely városban már egyesültek is, úgy a czél, a vidéki városok szellemi viszonyának emelése könnyű szerezni elérést.

Czél szerű volna azonban, ha az ily felolvasók nem csupán kizárólag a saját dolgozataikat olvasnák fel, hanem az újabb magyar irodalom egy-egy sikerültebb termékét is megismertetnék a közönséggel s ha az utóbbi feladatra sikerülne megnyerni a város „szépeit” közül is néhányat, úgy a czél mindesetre el lenne érve.

Egyházmegyei gyűlés.

A gömöri ref. egyházmegye ez évi tavaszi közgyűlését április hó 1. és 2-ik napján a balogi ref. egyházban tartotta meg. A gyűlés első tárgya volt a néhai b. e. Ragályi Gyula egyházmegyei gondnok halála által megüresedett hivatalra beadott szavazatok felbontása, mely megtörténvén, a 44 egyház szavazatából 43 Csider Károly egyházmegyei világi tanácsbíró s helyettes gondnokra esett, ki e pártatlan bizalom s tisztelet nyilvánulásának engedve, nagyhatalmú s emelkedett beszéde után gondnoki székét elfoglalván a hivatalos esküt letette. A legközelebb világi tanácsbírák elválasztott Hanvay Zoltán és Sárközy Gyula urak szintén elfoglalták állásaikat s felesküdték új hivatalokra. — Ezek után nt. Nagy Pál esperes ur évi működéséről terjesztett elő részletes és kimerítő jelentést.

T. Ruzsáky Gyula isk. választmányi elnöknek egyh. megyének népiskoláiról betejlesztett jelentése örvendő és tudomásul vétetett. Ohajtásként kimoadatott annak nyilvános közlése is; mivel az abban foglalt adatok hű képét tüntetik elő iskolánk állásának s tanügyünk fokozatos haladásának. A hubói lelkészi állomásra t. T. Sándor simonji segédlelkész, Naprágya t. Osváth István szalóczi lelkész Szalócza pedig Gyarmathy István jolszafői lelkész egyhangúlag elválasztván, beerősítették. A tanítók közt is több helyen változás történt. A balogi egyház kitűnően fogadta s látta el a gyűlés tagjait.

Egy jelenvolt.

Felhívás.

A tornalljai tanítói-járaskör minden egyes tagjának becses figyelmét tisztelettel hívom fel a II. orsz. képviselői tan. gyűlés által kitűzött — s egyleti főjegyző, Terray Béla ur által hozzám küldött alább következő hat tételre: — hogy ezek kiki által átgondoltván, — a legközelebbi (tavaszi) közgyűlésünkön mindenké előtt tárgyalás alá vehetők legyenek.

Tételek: 1. „Az iskolai egészségügy ápolása.” 2. „A népiskolai olvasókönyv kérdése.” 3. „Az ismételő isk. olvasókönyv városi és falusi iskolák részére.” 4. „A törzszámok tanítása a népiskolában.” 5. „A természettani tanítás anyaga és módszere.” 6. „A felnőttek tanítása tekintettel a magyar nyelv elsajátítására.”

Az igen tisztelt tagtárs urakat szeretettel kérem egyúttal a további szíves és buzgó munkásságra.

Sajó Gömör, 1884. ápril. 2. Kartársi üdvözléssel:
Bogár Lajos, kör-elnök.

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz! Lapunk a jelen számmal pályafutásának új évnegyedét kezdi meg, minek folytán tisztelettel felkérjük olvasóinkat a múlt évnegyedre eső előfizetési pénznek beküldésére, ha ugyan eddig be nem küldötték volna, egyszersmint az előfizetést megújítására.

Segédgondnok választás. A gömöri ref. egyházmegye segédgondnokává a beadott 44 szavazat közül 43-mal Csider Károly rimaszombati ügyvéd s az itteni ref. egyház buzgó főgondnoka s az egyház megyének évek óta lelkes tanácsbírája választott meg. Jobb kezekbe alig kerülhetett volna e népes egyházmegye kormányának kereké.

Kinevezés. A rimaszombati m. kir. törvényszéknel üresedésben levő bírói állomásra Lányi Bertalan lipótzentmiklósi gyakorló ügyvéd nevezetett ki.

Lelkészválasztás. A szalóczi-vigtelki ref. egyházban a múlt hó 30-ikán volt a lelkészválasztás, mely alkalommal Gyarmathy Sámuel jósaffői lelkész választott meg.

Körjegyző-választás. Az oldalfali körjegyzői állomás e hó 3-ikán tölthetett be választás útján. Megválasztott Kátóna József.

Susányból írják lapunknak, hogy ott Blazsek Ferenc es. kir. főhadnagyot, midőn a vidék katonai térképének felvétele végett ott járt, a helybeli elemi iskola növendékei azzal tisztelték meg, hogy bucsuzása alkalmával előadtak szoprán és alt hangon több hazafias darabot s ezek között

„Szózat”-ot is. — A főhadnagy ur a gyermek éneklő-karnak 50 frtot adományozott, melyért a növendékek és szülők nevében nyilvános köszönetet mond Bahéry János tanító.

Verseny-lövészet. Ma a helybeli lövöldében a sorozó-bizottság tiszteletére díjjal összekötött versenylovászatot tesz, melyre itt is felhívjuk olvasóink azon részének figyelmét, kik a nemes sport iránt érdeklőnek.

A rimaszombati ref. egyháznak érdekes közgyűlése volt a múlt hó 30-ikán. Ugyanis tekintettel arra, hogy a templom, melyet a legsanyarubb viszonyok között, — midőn a gyásztized alatt (1771—81) az egyház minden javaitól megfosztott, — ez előtt 100 évvel a hívek áldozatkészsége építetett, a lefolyt évben tölti be fenállásának 100-ik évét s így az egyház méltán megünnepelheti azok emlékét, kik ezeket rakának a buzgóság oltárára s tekintettel továbbá arra, hogy az egyházkerületi közgyűlés a f. év szeptember havában sorrend szerint Rimaszombatban leend. hogy e kettős örömműnek maradó látható jelenségei maradjanak fent, az egyháztanács a templomnak már részben megrongált és czélszerűtlenül elhelyezett belső felszerelvényeit kijavítani, átalakítani s megújítani elhatározta. Az egyháztanács nem akarván az átalakítási költségekkel, melyek 5—6000 frtra rugnak a híveket terhelni, egy bizottságot küldött ki saját kebeléből úgy a tervezet, mint a költségvetés fölülvizsgálására. A benyújtott terv esekély módosításokkal elfogadtván, a bizottság azt indítványozta, hogy a költség fele részét az egyház tőkéből, másik fele pedig az egyház tagokra az egyenes államadók arányában kivett egyházi adóból fedeztessék. Azonban úgy az egyháztanács, mint a közgyűlés, hivatkozva arra, hogy azoknak emlékét, kik ez imaház építetett s a kik vállaltatt buzgalommal hordták össze a filléretet és ezeket, hogy a hitnek e csarnoka felépüljön, csak akkor ünnepelhetjük meg méltóképen, ha az átalakítási költségek az utolsó filléreg adakozások után szedetik össze, minden megterheltes nélkül az egyház 6—7000 frtnyi tőkéjének. — A bizottsági javaslatnak utolsó részét elvetette s elfogadta azon indítványt, hogy az egyenes államadók 5%-je 10 éven át a templom belsejének átalakítására szükséges költségek letörlesztésére fog fordítatni. A vallásos buzgóság és áldozatkészségnek a mai anyagi s a vallásosság iránt meghidegült korszakában valóban emlékeztető méltó tény, mit szebbé és magasztosabbá az tesz, hogy a népes gyűlés tagjai között egyetlen egy tag sem akadt olyan, ki a közehe viselésében osztozni legőszintébb jóakarattal ne sietett volna.

Véres pisztoly-párbaj. A múlt hó 30-ikán Törley Antal — ki mint állami mérnök egy ideig városunkban is működött s társadalmi tevékenysége folytán szelebb körben lett ismeretessé és kedvelté, — és Bolváry Zoltán István, az első hazai takarékpénztár egyik hivatalnokai pisztoly-párbajt vívtak, melyre kávéházi mendemondák szolgáltattak alkalmat. A távolság 25 lépés volt 5—5 lépés közeledéssel. Törley lött először, de nem talált, míg a Bolváry golyója ellenfelének jobb arcába furódott, minek következtében eszméletlenül rogyott össze. A golyót már kivették s így remélhető, hogy a súlyos sebet kiheverheti.

A gömörmegyei vörös-keresztgyűlés a múlt hó 27-én tartotta évi közgyűlést Rimaszombatban. — E gyűlés kimondotta azt, hogy tekintettel arra, miszerint a főkegyelet Rimaszombatban és Tornallyán alakultak s biztos kilátás van arra, hogy Jolsván, Nagy-Róczén és Rozsnyón is hason egyletek keletkeznek, az egyszer s mindenkorra aláírt összegek a központba felküldendők, míg a tagsági díjak a tagok által azon főkegyelet pénztárnokánál fizetendő be jövőre, a melyhez az illető tag tartozik.

Rozsnyón a magyar ref. egyház javára marec. 30-án rendezett koncert, mint értesülünk, a városháza termét zűfokúság betöltött díszes közönség előtt fényes sikerrel folyt le. A tapintatos rendezőség költség és fáradságot nem kimélve a programnak válogatott vidéki és helybeli erőkből való összeállítását által igyekezett a közönség szórakozására oly élvezetes műestélyt rendezni, mely az érdeklődést továbbra is fokozni s a pártfogást kiérdemelni ohajította. Fáradozását csakugyan siker koronázta. A közönség általános melegeggedéssel távozott, minden egyes szereplőt zajos tetszésnyilvánításban részesítette. Az előadás a város minden rendű és rangu lakosa s a vidék értelmisége rendkívül nagy számban volt jelen. Ezen az estén Rozsnyó összes lakossága kalvinista volt. Az anyagi eredmény teljesen kielégítő, mert az estély bevétele közel 300 frt volt. — A esekély szűnettel lefolytatott program kimerítettén, a vidékiekkel nagy számot nyert ifjúság tánczba ragadta az estély diszjelző rózsáit. Rozsnyó és vidéke bajos leányait s mindkét részről szakadatlan jó kedvvel folyt a táncz mindaddig, míg a hajnali pír derengő fénye gondoskodó figyelemre nem hívta a kedveltjeikben édes örömmel gyönyörködő mamák nyugtalan seregét, hogy dobogó szívvvel távozó lánykák fúradatlan tánczáradalmait, egyedül Morpheus képes enyhet adó karjaiba zárásával a letűnt éj boldog emlékeinek visszavarázslása mellett üdítőleg kipihentetni. Még a mamák vezényszava sem volt elég erős megtörni a két nembeli ifjúság osztatlan jó kedvét, s az édes gyönyöröktől eltelt vígadó közönség utját egy órai sűrűn „hogy volt”-ozás után, a teljes pompájában mosolygó nap sugarai aranyozták be. A vidékiek általános figyelem tárgyai voltak s a szívélyes előzékenység, mely irántok nyilvánult léptenyomon, ismét egy hervadhatlan levelet tüzött e derék város koszcrujába.

A virág-vásár, mely e hó 4. és 5-ik napján tartottat, népesnek igen, de élénk forgalmúnak alig nevezhető. — Eladó volt elég, de vevő alig, mi egy a belső, mint a külső vásárbán az árakat nagyon leszorította. Behajtatott mintegy 3500 drb szarvasmarha darabja kelt 100—150 frtjával, juh 700—800 drb, párjának ára 10—12 frt, sertés 500—600 drb, soványak párja 38—40 frt — Gabonanemű kevés szállítottat be, mert a nagyobb termelők még mindig áremelkedést várnak, míg a kisebbek — a mint látszik a kevés készletből — annak idején eladták a felesleget — A buza kelt mámszánként 9—9 frt 50 kr., a rozs 8—8 frt 20 kr., az árpa 6—6 frt 50 kr.

Első magyar ált. biztosító társaság. Az első magyar általános biztosító társaság ma délután tartott Somssich Pál elnökle alatt évi rendes közgyűlést. Elnök miután jelentette, hogy 29 részvényes 339 részvényt tett le, melyek 67 szavazatnak felelnek meg, a gyűlést megnyitotta, s a jegyzőkönyv hitelesítésére Szabó Béla és Kostyán Ferenc tagokat kérte fel. Az igazgatóság jelentése szerint a múlt évi üzleteredmény nem nevezhető kedvezőnek, mert a jég üzlet ez idén is jelentékeny veszteséggel járt. E folyton mu-

tatkozó veszteség ellensúlyozására megtörténtek a szükséges óvintézkedések s remélhető, hogy jövőre ez az üzletág is kedvező eredményt fog felmutatni. A társaság különféle tartaléka ez évben is folytonos és jelentékeny emelkedést mutatnak; a tűz és szállítványi díjtartalék 1.780.563-69 frtot tesz, az életbiztosítási díjtartalék 9.501.952-23 frt, az árfolyam-különbözeti számla 341.789-03 frt. A tisztviselők segély- és nyugdíjalapja a lefolyt év végével 417.428 frt 90 kr-ra, a Lévy-alap 51.978 frt 18 kr-ra emelkedett. Az évi tiszta nyeresmény 793.429 frt 21 kr; levonva ebből az alapszabályszerű járulékokat, marad 457.408 frt 50 kr. Erre nézve ajánlotta az igazgatóság, hogy 1 százalék közhasznú czelokra fordíttassék, melyből 1978 frt 18 kr a Lévy-alap szaporítására, a többi pedig különféle jótékony egyesületek közt osztassék fel. Osztaléknul minden egyes részvény után 152 frt s így összesen 456.000 frt fizetessék ki, a fenmaradó 1408 frt 50 kr pedig új számlára irattassék elő. A felügyelő s a mathematikai bizottság jelentésének előterjesztése után a jelentések tudomásul vétettek, az igazgatóság javaslatai elfogadtattak s a kért felmentvény megadatott. A közhasznú czelokra fordítandó összeg következőleg osztatott fel: a) A gazdasági akadémiának tanuló 9 ösztöndíjas növendék mindegyike kapott 400 frtot, b) az istvántelki iskolába járó két árva fiu mindegyikének 3 évi ösztöndíja 300 frt, c) az orsz. magyar iparkiallításra megszavazott 1000 frt, d) a Szt-István-szoborra 200 frt, e) a vörös-kereszt-egylet ez évi segélyilletménye 2000 frt, f) a kereskedelmi műszótára 200 frt, g) a magyar történelmi társulatnak 100 frt, h) a pesti első böfösöde-egyletnek 100 frt, i) a magyar gazdasszonyok orsz. egyletének 200 frt, j) a keresk. akadémiára 200 frt, k) a kolozsvári felsőbb kereskedelmi iskolának 100 frt, l) az orsz. kisededővő egyesületnek 50 frt, m) a budapesti népoktatási körnek 50 frt, n) a panesovai ev. ref. egyháznak 100 frt. Szóval az első magyar biztosító társulat az idén is valóban fejedelmi bőkezűséget tanúsít közlés jótékonyezelők iránt. Ezután az igazgatóság tagjaira adatattak be a szavazatok. Egyhangúlag megválasztattak újból: Fuchs Rudolf, Hajós József, Harkányi Frigyes és Lévy Henrik. Végül a szelvények beváltása f. hó 34-től kezdve elhatározottván, a közgyűlés véget ért.

Új szaklap. „Ügyvédek lapja” czim alatt új szaklap indult meg a fővárosban. Szerkeszti dr. Wolf Vilmos köz- és váltóügyvéd. Mint czime is mutatja szaklap, mely feladatul tűzte első sorban védeni az ügyvédek jogait, másodszor küzdeni azon áramlat ellen, mely a magyar jogszolgáltatás fejlődése elé tornyosul. Első száma valóban figyelmet érdemlő közleményeket hoz a legjelesebb fővárosi ügyvédek tollából. Megjelen minden szombaton. Előfizetési ára egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Az előfizetési pénz a szerkesztő és kiadó hivatalba (Budapest, VI. Hajós utca 15. sz.) küldendő.

„A földadó kataszter rövid és népies ismertetése” czimű munkának szerzője értesíti a gazdaközönséget, hogy a jelzett műnek első kiadása az egész országolt szakadatlanul érkező megrendelések folytán elfogyott. A második kiadás sajtó alatt van. Pár nap alatt megküldhető. Ajánljuk egyesek, de különösen a községek figyelmébe. Megrendelhető Szalay Pál kir. kataszter felügyelőnél. Budapest, II. Lánchíd-utca 3.

„Az Olvasó-Kör” ez. szépirodalmi regényfolyóirat, melyben az „Alvajáró”, az „Öngyilkosnapló”, „Párisi koldusnő leánya”, „Rejtett milliók” rendkívül érdekfeszítő regények jelennek meg, ötödik évfolyamának második felén a „Gyémánt király” kitűnő történelmi regényvel kezd meg, mely XV. és XVI. Lajos francia királyok fényes udvarában játszik; nagy szerep jut benne Mária Terézia leányának, a híres szépségű Mária Antoinettenek, a vérpádon szerencsétlen véget ért XVI. Lajos francia király nejének. A regényt művészi kivitelű képek díszítik. — Az „Olvasó-Kör” előfizetési ára negyedévre vagyis 6 füzetre 1 frt 50 kr., mely a kiadó hivatalhoz (Budapest, Stáció-utca 31. sz.) intézendő. Az „Olvasó-Kör”-t, mely mellett más hasonló vállalatok elhomályosunk, ajánljuk t. olvasóink szíves figyelmébe. Mutatványszámok levelezőlapon való megkeresésre bárkinek ingyen és bérmentve küldetnek.

„Az Ezeregy Éjszaka” II-ik füzeté is megjelent Nádor Kálmán kiadásában. Az első füzet megjelenését méltán jelezte örömdetes esemény gyanánt többi számunkban; örvendezve fogadta azt az egész sajtó s az olvasó közönség is, mely jó izlését mételyező olvasmányok által el nem vesztette. Jelen füzet az elsőhöz hasonlóan igen díszes kiállítású s a 8-ik éjszaktól a 14-ikig terjed, magában foglalva számos szép regét, köztük a „Halász és a szellem” melyből füzve van aztán „A görög király s Dubán orvos” stb. — Ára 25 kr. Előfizetés útján is megszerezhető a mű; 10 füzetenként 2 frt 50 krjával; az egész mintegy 36 füzetből fog állani.

Népdalaink legnagyobb gyűjteményéből, a „Magyar Dal-Album”-ból ez év folyamán jelenik meg az V. kötet, 801—1000 számú dallamokkal, és pedig 10 havi füzetben, füzetenkint 20, tehát 10 füzetben összesen 200 dallammal zongorára alkalmazva. A most megjelent márciusi füzet tartalma következő: 1. Csak azt mondják: ne tartsak szeretőt. 2. Csak azt mondom én. 3. Csiki tarka tarisznya. 4. Csíp a csalán az utfélen. 5. Darufalva gyászban van. 6. Déri Kató a legszebb lány. 7. Drótos legény voltam én. 8. Eger-várban do-do-dobolnak. 9. Eleget könyörgök apámnak s anyámnak. 10. El kell menni, el kell menni messzire. 11. Elmegyek én, elmegyek én Gyöngyösre. 12. Elment, elment piros édes alma. 13. Elmentem én a csárdába. 14. Elpusztult a Tisza hidja. 15. Elvitte a víz az egri hegyet. 16. Ennek az embernek jó kocsija van. 17. Esteledik . . . szól a falu harangja. 18. Édes anyám, adja ki a jussomat. 19. En Istenem, be szép élet. 20. En is voltam valaha. Az ötödik évfolyam előfizetési ára bérmentes szétküldéssel: 10 füzetre 1 frt 80 kr, 5 füzetre 90 kr, egyes füzet ára 25 kr. Előfizetések postautalványon a „Magyar Dal-Album kiadóhivatalához Győrbe intézendők.

CSARNOK.

A fekete pontok.

(Elbeszélés)

Írta: Merényi László.

(Folytatás.)

Az a holnap elérkezett s a mi különös: Varga szokása ellenére már félnyolczkor iróasztala mellett ült; író-

eszközeit keresgélte elő, s közbe-közbe, minthogy egyedül volt, fenhangon dörmögött.

— Sietek dolgozni; meg kell előznom a szellemet, ha eljön, mert szeretném elintézni ezt az ügydarabot még ma.

— Abból semmi sem lesz, szolt a szellem, mert te azt már nem fejezed be itt soha.

— De korán jöttél el!

— Mert szeretek veled enyelegni. Ismétlem mondom, nem fejezed be te már azt az ügydarabot soha.

— Nem ám, ha te itt ülsz a nyakamon, s nem hagyasz dolgozni, pedig minden hitelemet a főnököm előtt tönkre teszed!?

— Mond: szeretnél-e te kikocsikázni és nyeregben ülni?

— Már hogyné szeretnék, hisz még 5 forintot erő girhes gebém sem volt az életben. Aztán ne feledd: én magyar ember vagyok, s a magyar és a ló egymást egészítik ki, s össze vannak forrva. Sokszor, ha üres időm van, órahosszáig elbambulom s gyönyörködöm a szebbnél-szebb fogatokban, a mint a városiget porondján elrobognak!

— Szeretnél-e tulajdonul birni uradalmakat és jószágokat?!

— A birtok, a létező vagyon emeli a férfi külső tekintélyét és befolyását, és ha emeli: mért ne szeretném birni azokat!? De lásd, nekem egy talpalatnyi földem sincs!

— Szeretnél-e tulajdonul birni kényelmes uri lakot és szellős palotát?

— Kérlek kímélj, mindazt mit elszámláltál, valóban szeretném birni, mert tudom, hogy a földi javak okos kezében áldás, de könyörgök előtted, ne költs fel bennem oly vágyakat, miket tén magad sem tudnálkielégíteni. Mert nekem lásd, egy rozott konyhóm sem volt, apámnak igaz volt egy közös háza Losonczon, de szüleit korán elvesztvén, gyámságra került és e kis gyámság elnyelte a nagy házat. Tanult rajta és azért okos, művelt és képzett férfi volt. No de nekem is lesz majd egykor házam és földem, de tudod, akkor, a mikor egy ölyvi föld azzal a esendes lakkal, melyben háborítlanul nyughatom — nekem is kijut tán?!

— Szeretnél-e érdemkeresztet birni?

— Ineskedel! Hogyné szeretnék, mikor annyi derék és nem derék ember viseli. De annak osztogatása kétféle, hogy tőled függ; mert főnökömnék, — ki jobban megérdemli mint én, — már tüttel volna egyet széles mellére. Annak aztán jobban vársik a foga rája, mint nekem, mert minden érdemkereszt története a nagytól a kicsinyig, a kisujjában van, és aztán érti az ilyes dolgokat.

— S mindez, mit kérdés alakban elszámláltam, lásd urat illet.

— Bátorodom megjegyezni, hogy én, bár évi fizetésem csak 600 forint, most is ur vagyok s ezimem: tekintetes ur. Ha nem hiszed, megmutathatom kinevezési és egyéb okmányaimat. Azokon e ezim „tekintetes“ olvasható.

— Tudom: ezimben kapjátok ki azt, a mi fizetésben elmarad. Es lásd, e mód helyes is, olesó is, mert a pusztá ezim az államnak mibe sem kerül és a cél, a megtakarítás el van érve. Mert nálatok most főly: a takarékoskodás. Es ez elvet oly következetességgel viszik keresztül, hogy mellette megtanultok mértékletesen élni, majdnem azt mondod — koplalni. Rajtatok gazdálkodnak, az állam-tönköt ti veletek és ti általatok kerütketik el. Igaz, hogy a hatszáz forint fizetésből jó cipőre is alig telik, de azért a ezim meg van s érd be vele, csak az a kár, hogy a zálogházban mitsem adnak rá, ugy-e százize szerint beszéltem? Hej, de én az ur alatt nem olyan másodfél tekintetes urat értek ám.

— Vágyaim szerények s alig terjednek túl egy II-od osztályú számtisztviselnél.

— Pah! No de mégis szeretnél-e nagy ur lenni?

— Ismerem az életet s tudom, kiknek sok joga és és java van, annak megfelelő kötelezettsége van, vagyis kell, hogy legyenek, azt is tudom, hogy a kis urat a nagy urtól igen sok közbeeső ur választja el, kiknek lovai leptikát, briekást, féntont, eszát és hintót, sőt még batárt is vonnak, oh mond kérlek, melyikbe ültetnél engem feleséggel, az én kedves Viczámmal és gyermekeimmel?! Hej ha én őket hintóba ültethetném!

— Az uraságból a kicsi keveset ér; középszerű leg-több van a világon és nagy is ér valamit! Válasz: tekintetes, nagyságos, méltóságos avagy kegyelmes ur akarsz-e lenni; mert a választás tetszésedtől függ? En csak egy kis selyemerszényt adok s a tetszésed szerinti urrá tesz; mert az arany nem fog ki belőle soha.

— Ah! — pengő aranyhang, arannyal fizetni és erszénnyel birni, mely mindig tömve van?! Ez már valóban urat illet; én azonban az aranyat csak hirtől ismerem. — Egykor tanultam, hogy hazánkban Zalánán, Selmecz- és Kőrmöczbányán és még egyéb helyt is — sok terem: de lásd, én oly szegény ficzók vagyok, hogy világ szép életben még egyetlen aranyam sem volt! De mégis — volt egy: azt is soha meg nem adom fejében egy jó ur köl-eszöné Kecskeméten, mikor szükkőködő családom nyomorban szenvedett. Es az is lásd, majd szügyent hozott árva fejemre: a felváltásnál rám nézett egy jó ur s tekintetével kérdeni látszott: hol vettem? . . . Oh, de akkor még nem valék államtisztviselő! Aranyaim az igaz — gyermekeimen kívül — mert azok az én aranyaim — most sincsenek: de leg-alább minket mégis újonat új bank- és államjegyekkel fizetnek! Hanem mégis, mielőtt erszényed elfogadnánk; megállj s várj kissé — hadd kérjek eszemtől is tanácsot.

— Kérj inkább szivedtől!

— Oh, hagyj gondolkozni: „A pénz az ördögé“ — hallám egyszer emlegetni jó anyámtól de hozzá téve: „Ez téves fogalom; mert bört, húst és kenyeret adnak érte, jó apámtól azt hallottam továbbá ehhez: „Hogy pénzen földet és birtokot, munkát és kereskedelmi czikkeket, sőt még ész is lehet venni. Egyszóval mindent.“ En meg azt tanultam mindehhez, hogy a pénz általános forgalmi cseresz-köz — a mi való is! Szép meghatározás. Apám még arra is tanított, hogy ember szolgálatot díj nélkül nem teszen — hát még egy démon?! Mert elvették: adok, hogy adj, teszek, hogy tégy és cselekszem, hogy cselekedj. Oh mondd, követed-e ama kárhuzatos elvetek és tanokat? — Hallgatsz, azért mond meg őszintén, a mennyiben egy démon őszinteségétől kitelik, mi ára lenne annak az uraságnak? Mert e szóra: „ingyen“ — a nép szerint — még szánk sem mén össze, de erre: „pénz“ — igen. Oh bár ismernének, mondj csak egy árva szót, csak egy igé is, mibe fogózhatom, sugj csak egy rövidke kis szót, csak ennyit: hogy hinak és mi a neved?!

— Nevem: Bud s távol Indiában egy szent berekben,

— a Magyar-berekben érte-e? — ébredtem öntudatra leg-először; bátyámat Budhát ott még most is imádják, de engem szellemem világjárni hajt. En a szellemi munkások védője vagyok. A kerek földön mindenütt, hol iroda van, hol írószér mozog — a humanus-kazortól és az indus nád-tollától a legfinomabb angol aczel-ig — hol szellem műkö-dik rovas és betűvetésben; mindenütt ott vagyok én. Es a jelenben most, mint láthatod, országok fővárosiban itt ved- led beszélgetek!

— Nem dolgozhatom tőled: bár lennél inkább a pol- kolban, — gondolá Varga.

— Ott is megfordulok néha, a hová elgondoltál — jó meleg van ott! — de itt edes-örömet időzőm! Mert lásd nemes nemzedet és is szeretem s fővárostokban, főleg mióta világjáróssá kezd emelkedni, mióta sugár- és kör-utak van s utcáitok némelyikét aszfalt burkolja — kedvemre mulatok itten, mert szellemlétemre nekem is jól esik a sima burkolaton hús fák árnyékában, midőn valódi alakom felveszem, lebegve járni s bambulni a nők bábajos szép sze-mét. Az igéző sze meken kívül azonban egyéb is vonz ide: fővárostok három első betűje nevémből áll — négy betűje Buda neve — s Erdélyben a bérzes székely-földön a Hunok maradáik közt egy várhely: „Bud-vára“ maig örzi nevem. A rabobánok vára volt az s mint olyan, ható-sági központ és főreszek. S ezeken kívül annyi esemlék közt e szent helyhez, a magyarok földjéhez, hogy azt mondha-tom, mikép haza jöttem és itthon vagyok!!

— Üdvözöllek, de te mégis pogányeredetű szellem vagy!

— Es ti egykor nem voltatok-e pogányok?!

— Voltunk, de most keresztények vagyunk.

— Az mitsem változtat a dolog lényegén, mert kesztyén létekre is feles számmal vannak hivatalok itten, s azok védője örök időktől fogva mégis én vagyok — ki téged mivel megérdemled urrá akar tenni, azért mondd, kell-e erszényem?

— Kellene is, nem is: de ára — ára — attól félek én.

— Enyelgek veled: ára — esekélyesség s szót sem érdemel, mondj le hitedről!

— Hitemről? S még ráadásul ne adjam-e oda becsü- letem és jellemem? Valóban esekély árt szabtl uraságod- nak — ördög. De hitem az Istenben és az emberiség jö- vőjében erős, azért büvös erszényedet megvetem!

— Vakmerő, makacs, még dacozsz velem, azért én is elítéllek s várd ítéleted. Ugyis azt jöttem végrehajtani, Szegényen halsz el.

— Szegényen; de hittel és becsülettel!

— Egy „Árva-fuisti Péter“ valóságos utódja vagy.

— Te mondad: az vagyok, de most — miután aján- latod visszautasítottam — kérlek távozz! S engedj dolgoz- ni; mert lásd, munkám sietős s e perczen ép azt kell meg- állapítanom, hogy egy kis krajczár illetmény valósággal be- van-e vételezve az állampénztárba. E kis krajczárt keresem már két nap óta, de te és társaid nem hagyotok dolgozni és ha ma sem hagysz, az a kis krajczár az államnak több mint három forintjába kerül, mert másfél napra három for- rintnál valamikéval több fizetést kapok. Már pedig az ál- lamnak — ha a magyar hivatalnokok védnöke vagy és sze- reted az államot — te se, én se kívánhatom kárát. Vagy parancsolsz: mond, mit kívánsz még valamit?

Távozz e helyről, — mert —

— Azt nem teszem, egyetlen kenyérkeresetem e hivatal.

— Mert magasabb állásba akarlak helyezni.

— Helyezd a ki érdemesebb!

— Tudod kivel beszélsz: ugy-e, makacs vagy!

— Es ha eltávozom?

— Most már késő!

— Mit kívánsz hát újra?

(Folytatása következik.)

Hivatalos közlemények.

Pályázati hirdetés.

6784/1884. sz. — A m. kir. honvédségi ludovika aka- demiaiban az 1884/5-ik iskola év kezdetén betöltendő magyar állami illetégek magán alapítványi helyekre.

Az 1883-ik évi XXXIV-ik törvényezikk 2-ik szakasza értelmében a m. kir. honvédségi Ludovika-akadémiában fel- állított „tényleges állománybeli tisztképző tanfolyam“-ra az 1884/5-ik tanévre hatvan önkéntesen jelentkező oly ifju vé- tetik fel, a ki még nem lépett be a védköteles korba.

Ezen tanfolyamnak czélja az, hogy a magyar szent korona országában honilletékes oly ifjak, kik elhivatásul a katonai pályát választották: oly mérvű kiképzetést nyer- jenek, mely őket esapattisztekké leendő előléptetésre s egy- szersmirt arra is képesíti, hogy a tanfolyam befejeztével, már mint hadapródok is az alautas tiszt kötelességeinek tel- jesítésére alkalmasak legyenek. — Azon növendékekre néz- ve, kik a tanfolyam alatt kiválóbb tehetséget tanusítanak, az oktatás további iránya az, hogy őt a később bekövetkező vezérkari s egyéb szolgálatokhoz megkívántató felsőbb ki- képzetetés alapját már az akadémiában megszerezzék. —

A kiképzetetés tehát a növendékek általános műveltségének fejlesztése, s ismeretkörüik szélesítése mellett, nemcsak a katonai szolgálat minden ágazatára kiható elméleti és gyar- korlati oktatásra fog kiterjedni, hanem alkalom fog nyuj- tatni a növendékeknek arra is, hogy a katonai tudományok- ból, katonai műszaki ismeretekből s nyelvtanból is megsze- rezzék azon készséget, mely a szakismereteknek később magán szorgalom útján leendő fejlesztéséhez és a felsőbb kiképzetetéshez — mulhatalanul megkívánatattik. —

A tényleges állománybeli tisztképző tanfolyam négy évre ter- jed, s ehhez képest négy évfolyamból áll. — Mindegyik év- folyam két párhuzamos osztályt foglal magában. — Az 1884/5-i tanévben a második évfolyam állitattik fel, s így az 1886/7-i tanévben mind a négy évfolyam rendszeresítésével az egész tanfolyam életbe léptetve leendő. — A növendékek rendes száma a tisztképző tanfolyam mindegyik évfolyamában 60 s egy összesen 240. — Az 1884/5-iki iskolai év kezdetével 10 kinstári, 10 félfizetéses kinstári, 10 egész fizetéses, és 30 magán alapítványi hely fog betölteni. — A félfizetéses és egész fizetéses helyek összesen, — továbbá a 10 egész díjmentes kinstári hely közül 9 nyilvános pályázat útján, egy hely pedig a 30 alapítványi helylyel együtt a jogosult felek bemutatása után lesz betöltendő. — Ezen helyekre ki- zárólag a magyar szent korona országában honilletékes ál- lampolgárok fiai pályázhatnak.

I. Felvételi feltételek:

A felvétel a honvédelmi miniszterhez folyó évi ju- nius 20-ig vagy közvetlenül az érdekeltek, vagy a bemuta- tási jogot gyakorló felek által benyújtandó és mellékleteivel együtt szabályszerűen bélyegzett folyamodvány alapján ké- relmezendő. — A folyamodványhoz következő mellékletek csatolandók: a) a pályázó magyar állampolgári minőségéről a hatósági fő- avagy a járási tisztviselő által kiadott bizo- nyítvány. b) A pályázó testi alkalmas voltáról és életkorá- nak megfelelő testi fejlődöttségéről valamely honvéd vagy közös hadseregbeli tényleges szolgálatban lévő orvostudor által szabályszerűleg kiállított orvosi bizonyítvány. c) A sza- bályszerű életkort igazoló keresztlév vagy családi értesítő. Pályázók életkora a már betöltött 14-ik évtől kezdve a még be nem végzett 16-ik évig terjedhet, hogy a növendékek az akadémiából való kilépés és a honvédséghez leendő felava- tás idejére a 18-ik évüket betöltésk, azonban még 20 évesek ne legyenek. Az életkor megállapítására nézve az iskolai év kezdete azaz október hó elseje mérvadó. d) Ajánlatos erköl- csi magaviseletről szóló külön bizonyítvány azon esetben, ha pályázó erkölcsi minőségére az iskolai bizonyítványban nem foglaltatik. e) Valamely gymnasium, real-gymnasium, real- iskola, vagy az említettekkel egyenjogositott egyéb tanintézet négy osztályának legalább is jó eredménynyel lett elvégzését illetőleg az ennek megfelelő készséget igazoló bizonyítvány. f) A horvát-szlávországi illetőségű, vagy más a magyar szent korona területén honos, de idegen ajku pályázó ifjaknak a magyar nyelvben annyi jártassággal kell birniök, hogy az előadásokat sikerrel hallgathassák. Ha azonban az első év- folyam alatt a magyar nyelvet annyira el nem sajátítják, hogy a többi növendékekkel haladani képesek legyenek, az évfolyamot ismételni tartoznak. f) A pályázó által kiállítan- dó, annak atyja vagy gyámja hitelesített aláírásával meger- sítendő és a pályázó törvényes hadkötelezettségi idejének leszolgálatát tárgyzó kötelező nyilatkozat: *) alatti szöveg szerint kiállitva. g) Ha a pályázó a fentebb 1. e) pontban említett életkort még legfőlebb 6 hónappal haladta volna túl, felvételnek kizárólag Ó F e l s ő e g e l e g m a g a s a b b e n g e d ő l y e m e l l e t t l e h e t h e l y e.

*) Alólírott ezennel kijelentem, hogy a Ludovika Aka- demiaiban leendő felvételem esetében akár mint önkéntes, akár korosztály és sorsszám szerint soroztatnám is be a had- seregbe vagy a honvédséghez, az 1868-ik évi XL. t. cz. 19 szakasza és az 1883-ik évi XXXIV. t. cz. 2-ik §-sa utolsó bekezdése értelmében a honvédségnél teljesítendő különös szolgálati kötelezettségnek magamat alárendelem, egyuttal kötelezem magamat arra is, hogy ha a tényleges állomány- beli tisztképző tanfolyam IV. évfolyamának jó eredménnyel leendő elvégzése idejében 20-ik évemet még el nem értem is védkötelezettségem tekintetéből leendő felavatás végett önként, haladék nélkül fogok jelentkezni. Kelt stb. N. N. pályázó. — A fentebbi kötelező nyilatkozatot megerősítem. N. N. szülő, gyám. Kmft. N. N. járási szolgabíró, tiszt- viselő, polgármester.

2. A kérvények átvizsgálása.

A fentebb kitett határidő alatt a honvédelmi miniszte- riumhoz beérkezett kérvények átvizsgáltatván, azok, melyek hiányosan szereltettek fel, és a pótlólag bekövetelendő ok- mányokkal sem egészítettek ki, a pályázati határidő elmulta után elkésve benyújtottakkal együtt kivétel nélkül vissza fognak utasítani.

3. A felvételi vizsga tantárgyai:

Az első osztályba leendő felvételért pályázók a fen- tebbi 1. e) pontban említett iskolák IV. osztályában elő- adott minden tantárgyból (klasszikus nyelvek kivételével) fel- vételi vizsgát tartoznak letenni, ugymint: magyarnyelv, né- metnyelv, földrajz, egyetemes történelem, mennyiségtan, természetrajz és természettanból. Ezen tantárgyak ismerete oly mérvben követeltetik, mint az a középiskolák IV. osz- tályára nézve előszabva van. Az első két tantárgyból írás- beli, a többiekből szóbeli vizsga teendő le. Horvát-Szlavon országai illetőségű vagy más idegen ajku pályázók, kik a ma- gyar nyelvet nem értik, a felvételi vizsgát horvát, illetőleg anyanyelvükön tehetik le. A felvételi vizsgának főczélja az, miszerint a vizsgabizottság meggyőződést szerezheszen arról, vajjon a pályázó ifju az általa végzett tantárgyakból előmu- tatott ismereteinél s felfogási képességénél fogva alkalmas-e arra, hogy az akadémiái tanfolyamot jó sikerrel bevégez- hesse, s a részére adományozandó helyet rendeltetésének megfelelőleg betölthesse. Ha a pályázók szülői (gyám-gond- nokok) a felvételi vizsgán jelen kívánnak lenni, ez nekik a vizsgaterem térvizonyaihoz képest megengedtetik.

(Vége következik.)

Szerkesztői üzenetek.

M. L. Előre is köszönjük. Intézkedtünk.

Felelős szerkesztő: Bodor István.

Magán hirdetések.

Hirdetés.

5160/1883. sz. — A rimaszombati kir. tszék mint tkvi hatóság közhírre teszi, hogy **Neuman Farkas** végrehajtatónak, **Dapsy Dániel** végrehajtatást szenvedő elleni 485 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Alsó-Szuha községben fekvő, az alsó-szuha 276. sztjkyben foglalt Dapsy Dániel s neje Hubay Katalin nevéen álló birtoknak Dapsy Dánielrel szemben az árverést 1327 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi april hó 26-ik napján d. e. 10 órakor Alsó-Szuhan a községi bíró házában megtar- tandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 132 frt 70 krt kész- pénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfo- lyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű el- ismervényt átszolgáltatni.

Kir. tszék mint tkvi hatóság. R.-szombat, 1884. jan. 15. **Fornét.** kir. tszéki elnök.

